

1984, 3. února – Sdělení VONS č. 357 „Případ René Matouška“ o trestním stíhání Reného Matouška a jeho odsouzení Okresním soudem v Liberci pro trestný čin pobuřování k nepodmíněnému trestu odnětí svobody a jeho dalším trestním stíhání pro trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině.

Dne 24. 2. 1983 byl v Liberci vzat do vazby René Matoušek, nar. 13. 7. 1951, zaměstnanec Dopravních podniků v Liberci. Vyšetřovatel VB Vladimír Steiner ho stíhal a vyšetřoval pro trestný čin pobuřování podle § 100/1 a, c tr. z.¹ Skutkovou podstatou trestné činnosti mělo být autorství a rozšiřování letáků s názvy „Svědomy“ a „Za čsl. volnost“. V letáčích byli občané formou ironických otázek upozorňováni na skutečné poměry v ČSSR a byla v nich připomínána situace v Polsku po 13. prosinci 1981.² Kromě toho René Matoušek napsal otevřený dopis ÚRO, jehož kopii odeslal do zahraničí. Dopis se týkal jeho pracovníprávního sporu a poměrů v čsl. odborech.³

Dne 3. 8. 1983 byl R. Matoušek Okresním soudem v Liberci odsouzen k 18 měsícům odnětí svobody v I. NVS. Senátu předsedala JUDr. Milada Rosenbergová, jeho členy byli Karel Konrád a Václav Klíma. Rozsudek má čj. 1 T 646/83-160.⁴

Výkon trestu vykonává René Matoušek od 1. 9. 1983 ve věznici Plzeň-Bory, kde je zařazen na pracoviště Precioza.⁵ Od 27. 12. 1983 je znovu trestně stíhán pro § 8/1 k § 112 tr. z. (pokus o poškozování zájmů republiky v zahraničí). Vyšetřování, které vede za StB Litoměřice kpt. Pelc, se týká obsahu dopisu, který R. Matoušek odeslal do Anglie ještě před svým zatčením a který pošta vrátila jako nedoručitelný v době, kdy už byl ve vazbě.⁶

René Matoušek je signatářem Charty 77, má dvě malé děti a jeho manželka žije na adrese: Vrchlického 318, Liberec 13, PSČ 460 13.⁷

Informace o Chartě 77, r. 7, 1984, č. 2, s. 2.

POZNÁMKY

¹ Vyšetřovatel VB npor. Vladimír Steiner nejprve usnesením ze 16. 2. 1983 zahájil trestní stíhání pro trestný čin pobuřování ve věci výskytu letáků s údajným protisocialistickým zaměřením. Větší počet jich volně leželo na odkládacím pultu prodejního stánku PNS v odjezdové hale nádraží ČSD v Liberci, kde byly objeveny 15. 2. 1983, jeden exemplář byl nalezen 16. 2. 1983 ve vývěsní skřínce u prodejny Zahraniční literatura na Gottwaldově náměstí v Liberci. Od 24. 2. 1983 již vyšetřovatel npor. Steiner svým usnesením trestně stíhal Reného Matouška obviněného z trestného činu pobuřování za vyhotovení výše uvedených letáků a jejich rozšiřování. Téhož dne byl Matoušek zadržen. Rozhodnutím okresního prokurátora v Liberci z 28. 2. 1983 na něj byla uvalena vazba, jejíž trvání bylo několikrát i přes Matouškovy stížnosti prodlouženo. OS v Liberci, soudní spis k případu Reného Matouška (spis. zn. 1 T 646/83) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 6 Rt 50/90.

² Leták obsahoval tento text:

„SKUPINA ČESKOSLOVENSKÉ VOLNOSTI SVĚDOMÍ

Myslíš si, občane, že Polská [sic] Solidarność [sic] je odpovědná za nynější hospodářský a politický stav v Polsku?

A kdo je odpovědný za špatný hospodářský a politický stav u nás v Československu po roce 1969?

Kdo řídil Polský [sic] stát, než vznikla Solidarność [sic]? Hodný a poslušný lokaj Sovětského Svazu [sic], nebo zlý demokratický kapitalista?

A kdo řídil náš stát a staral se o naše hospodářství před rokem 1968 a řídí ho i po roce 1969?

Myslíš si, že je správné používat proti ‚neposlušným‘ policejních obušků, slzného plynu a výjimečného stavu?

Neslíží tě oči, když si vzpomeneš na rok 1969, kdy byl slzným plynem a dlouhými obušky udušen a ubit poslední zbytek té málo demokracie, kterou jsme tu v roce 1968 měli?

Myslíš si, že Sovětský Svaz [sic] není přímo zodpovědný za vyhlášení výjimečného stavu v Polsku a za zrušení Solidarnosti [sic]?

A kdopak nám to přijel na tancích do Československa v roce 1968?

Přítel nebo mocipán, který o nás bez nás už tolikrát rozhodoval, aniž by o to z nás někdo stál.

Polská Solidarność [sic] a Československo 1968 má mnoho společného, dovolil [sic] občanům svobodně se nadechnout, bohužel náš společný ‚přítel‘ Sovětský Svaz [sic] zase nedovoluje vydechnout a se zadrženým dechem se špatně žije.

Záleží jen na nás, zda budeme poslušnými sluhý režimu a necháme po sobě šlapat a ještě za to poděkujeme, nebo se naučíme žít, kvalitně pracovat, být k druhým tolerantní, chápat jeden druhého, odnaučíme se závidět, udávat a do-

nášet, šilhat sousedovi do talíře a začneme pomáhat jeden druhému, i když ten druhý nemluví řečí co my.

Tak co občane, je lepší poprat se se svým svědomím, nebo se postavit do fronty na bůček?

Přeci se nenecháš uplatit kusem flákoty, to by byla od tebe krátkozrakost, po bůčku ti ztuční břicho, ale s čistým svědomím budeš člověkem.

Rozhodni se sám, kde chceš stát, pamatuj si však, že Solidarność [sic] a Volnost jsou mnohem víc než pouhá idea.

Učíme lidi znovu žít, učíme žít i ty občany, kteří žít zapoměli, učíme prát se za práva, která každému člověku náleží a která mu nemá právo žádný režim brát, i když se nazývá socialistický.

ZA POLSKOU SOLIDARNOŚĆ [sic] A ČESKOSLOVENSKOU VOLNOST!“

Autorství letáku a jeho rozšiřování Matoušek při prvním výslechu popíral, pak se však k němu přiznal. Dokazovala ho i expertiza psacího stroje, který Matoušek pro jeho napsání použil. OS v Liberci, soudní spis k případu Reného Matouška (spis. zn. 1 T 646/83) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 6 Rt 50/90.

- ³ Matoušek v tomto dopise adresovaném Závodnímu výboru ROH Dopravního podniku města Liberce, Okresnímu výboru ROH v Liberci a Ústřednímu výboru ROH v Praze [myšlena Ústřední rada odborů] ze 6. 12. 1982 oznámil ukončení svého členství v Revolučním odborovém hnutí. Jako důvod uvedl, že ROH nehájí zájmy svých členů, s čímž se osobně setkal na svém pracovišti jako řidič tramvaje, když musel své zaměstnání vykonávat za nevyhovujících pracovních podmínek, které byly v rozporu s platnou legislativou. Matoušek vedl již v tu dobu s dopravním podnikem pracovníprávní spor, který skončil rozvázáním jeho pracovního poměru ke 31. 1. 1983 ze strany zaměstnavatele. Tamtéž; též ABS, vyšetřovací spis k případu Reného Matouška stíhaného pro pokus trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině, spis. zn. V 11424 Ústí.
- ⁴ Rozsudek je uložen in: OS v Liberci, soudní spis k případu Reného Matouška (spis. zn. 1 T 646/83) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 6 Rt 50/90.
- ⁵ OS Plzeň-město zamítl 13. 2. 1984 Matouškovu žádost o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, především s ohledem na špatné hodnocení jeho pracovní morálky v NVÚ Plzeň-Bory. Krajský soud v Plzni svým usnesením z 24. 2. 1984 zamítl stížnost R. Matouška na usnesení Okresního soudu Plzeň-město. Obě usnesení jsou uložena in: tamtéž; též ABS, vyšetřovací spis k případu Reného Matouška stíhaného pro pokus trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině, spis. zn. V 11424 Ústí.
- ⁶ Trestní stíhání Reného Matouška bylo zahájeno usnesením vyšetřovatele Krajské správy SNB Ústí nad Labem, odboru vyšetřování StB kpt. Josefa Pelce z 27. 12. 1983. Jeho podstatou se stalo odeslání otevřeného dopisu

ze 6. 12. 1982 k uveřejnění Rádiu Svobodná Evropa a urgence tohoto uveřejnění dopisem z 20. 12. 1982. Okresní soud v Liberci v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Rosenbergové a soudců Václava Klímy a Miroslava Kopeckého nepřihlédl k Matouškově obhajobě spočívající v tvrzení, že odeslání dopisů představovalo spolu s vyhotovením a rozšiřováním letáků jeden trestný čin, za který již byl odsouzen, a pro pokus trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině ho 15. 8. 1984 odsoudil k souhrnnému trestu odnětí svobody 22 měsíců. Krajský soud v Ústí nad Labem svým usnesením ze 17. 9. 1984 zamítl odvolání Reného Matouška proti tomuto rozsudku. Usnesením Okresního soudu v Liberci z 27. 9. 1983 se Matouškovi započítával do uloženého trestu již vykonaný osmnáctiměsíční trest odnětí svobody, k němuž byl odsouzen 3. 8. 1983. OS v Liberci, soudní spis k případu Reného Matouška (spis. zn. 1 T 646/83) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 6 Rt 50/90; též ABS, vyšetřovací spis k případu Reného Matouška stíhaného pro pokus trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině, spis. zn. V 11424 Ústí.

- ⁷ V průběhu trestního stíhání pro trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině vypracoval Matoušek dopis prezidentu republiky Gustávu Husákovvi, v němž vylíčil motivaci pro své politické postoje a svou perzekuci. Popisoval v něm mj. nevybíravý nátlak, jakému byl on i jeho manželka vystaveni v průběhu jeho trestního stíhání pro trestný čin pobuřování a neutěšené poměry ve vazbě, v níž na protest proti porušování svých zákonných práv držel hladovku, a v NVÚ Plzeň-Bory. LP, Sb. VONS, inv. č. 210, sign. II/3, kart. 35, rukopisný koncept dopisu R. Matouška prezidentu republiky.